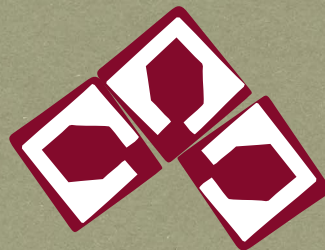

Skandinávský dům
Velvyslanectví Finska, Praha
Nakladatelství Academia

Srdečně Vás zveme na křest knihy

Jana Čermáka

KALEVALA
Eliase Lönnrota a Josefa Holečka
v moderní kritické perspektivě

16. září 2014 v 18:30 hodin
v Literární kavárně Knihkupectví Academia
Václavské náměstí 34, Praha 1

Kalevala

je brána do Finska. Každý, kdo se začne hlouběji zajímat o Finsko, jeho kulturu, literaturu nebo jazyk, narazí hned na počátku své finské cesty na *Kalevalu*, národní epos Eliase Lönnrota. Zamčená brána. Nebo tajemná a nepřístupná hora. Bránu musí odemknout a horu překonat, protože jinak mu cesta k Finsku zůstane navždy uzavřena. Mluvíme-li o *Kalevale*, měla by překážka na cestě mít asi jinou podobu než hora. Měla by to být stříbropěnná vodní pláň nebo hustý, neprostupný les.

[z předmluvy Markéty Hejkalové]

Hluboký časový reliéf je základním rysem a zároveň i tvárným principem kalevalského textu... svým rozpětím činí vše, o čem čteme, méně zřetelným. Souboj živlů či zuřivý zápas dvou kouzelníků v extázi tak až příliš snadno potkává směšnohrdinský zvrát. Bájně příběhy o původu věcí – jako třeba ten o velké šstice nebo spolknutém ohni – máme sklon číst báchorečně, pohádkově nebo prostě doslova. Stejně tak na ostrých konturách ztrácejí i postavy – hrdinové kolísají mezi bohy, demiurgy, čaroději ze starodávné šamanské kultury a kulturními hrdiny na straně jedné – a pouhopouhými lidmi na straně druhé. Ilmarinen je kovář nebes i naivní společník a manžel, Kullervo pastýř i čaroděj, Lemminkäinen čaroděj i záletník. Vše si podřizující mýtus se zrcadlí v rituálu a obřadní řeči, ale i ty omílá čas a přetvářejí kontakty kultur.

[z textu Jana Čermáka]

RUNA PRVÁ

Moje mysl sobě žádá,
mozek můj mě ponabádá,
abych počal píseň pěti,
abych jal se vyprávěti,
abych spustil píseň rodnou,
zanotoval runu vhodnou;
slovy ústa oplývají,
hlaholy z nich vytékají,
po jazyku pospíchají,
brány zubů otvírají.

Přítelíčku, zlatý bratře,
mládí mého tovaryši!
Pojdiž, budem spolu pěti,
dohromady vyprávěti,
když tak náhoda nás svedla,
ač nás mysl různou vedla;
málokdy se potkáváme,
zřídka k sobě zavítáme

na chudobných těchto mezích,
Severových sirých březích.

Podejme si věrné ruce,
stiskněme si prsty prsty,
dobře sobě zazpíváme,
ano, nejlíp, jak jen známe,
ku poslechu našim milým,
ku potěše rovesníkům
v omladině, která roste,
v pokolení, které zraje,
aby slova uslyšeli,
říkadel se dověděli,
vzatých pásu Väinämöina,
vzatých výhni Ilmarina,
ostří meče Kaukomiela,
samostřílu Joukahaina,
mezím polí Severových,
zřesovištím Kalevaly.

⋮